

Cauza C-284/04

T-Mobile Austria GmbH și alții

împotriva

Republik Österreich

(cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată de

Landesgericht für Zivilrechtssachen Wien)

„Așa cum este definit în Directiva TVA — Operațiuni impozabile — Noțiunea «activitate economică» — Articolul 4 alineatul (2) — Atribuirea de drepturi care permit utilizarea unei părți determinate a spectrului de radiofrecvențe rezervat serviciilor de telecomunicații”

Sumarul hotărârii

Dispoziții fiscale — Armonizarea legislațiilor — Impozite pe cifra de afaceri — Sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată — Activități economice în sensul articolului 4 alineatul (2) din Așa cum este definit în Directiva

[Directiva 77/388 a Consiliului, art. 4 alin. (2)]

Articolul 4 alineatul (2) din Așa cum este definit în Directiva 77/388/CEE privind armonizarea legislațiilor statelor membre referitoare la impozitele pe cifra de afaceri trebuie interpretat în sensul că atribuirea de către autoritatea națională de reglementare responsabilă cu alocarea frecvențelor, prin scoaterea la licitație, a unor drepturi precum drepturile de utilizare a frecvențelor spectrului electromagnetic în scopul de a furniza publicului servicii de telecomunicații mobile nu constituie o activitate economică în sensul acestei dispoziții și, prin urmare, nu intră în domeniul de aplicare al acestei directive.

Această activitate este considerată o condiție necesară și prealabilă accesului operatorilor economici pe piața telecomunicațiilor mobile și nu ar putea constitui o participare a autorităților naționale competente pe piața menționată. Într-adevăr, numai acești operatori, titulari ai drepturilor acordate, operează pe piața respectivă prin exploatarea bunului în discuție în scopul obținerii unui venit cu caracter de continuitate.

Prin urmare, acordând astfel de autorizații, autoritatea națională competentă nu participă la exploatarea unui bun, constând în drepturile de utilizare menționate în scopul obținerii unui venit cu caracter de continuitate. Prin această procedură de atribuire, această autoritate exercită exclusiv o activitate de control și de reglementare a utilizării spectrului electromagnetic care îi este în mod expres rezervată.

Pe de altă parte, faptul că atribuirea drepturilor în cauză se face cu plata unei redevențe nu este de natură să modifice încadrarea juridică a acestei activități.

(a se vedea punctele 42, 44, 45 și 49 și dispozitivul)

HOTĂRÂREA CURȚII (Marea Cameră)

26 iunie 2007(*)

„Așa se prezintă directiva TVA – Operațiuni impozabile – Noțiunea «activitate economică» – Articolul 4 alineatul (2) – Atribuirea de drepturi care permit utilizarea unei părți determinate a spectrului de radiofrecvențe rezervat serviciilor de telecomunicații”

În cauza C-284/04,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 234 CE de Landesgericht für Zivilrechtssachen Wien (Austria), prin decizia din 7 iunie 2004, primită de Curte la 1 iulie 2004, în procedura

T-Mobile Austria GmbH,

3G Mobile Telecommunications GmbH,

mobikom austria AG, fostă mobikom austria AG & Co. KG,

master-talk Austria Telekom Service GmbH & Co. KG,

ONE GmbH,

Hutchison 3G Austria GmbH,

tele.ring Telekom Service GmbH,

tele.ring Telekom Service GmbH, succesor în drepturi al **TRA 3G Mobilfunk GmbH,**

împotriva

Republik Österreich,

CURTEA (Marea Cameră),

compusă din domnul V. Skouris, președinte, domnii P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Lenaerts, P. Kūris, E. Juhász și J. Klučka, președinți de cameră, domnii K. Schiemann, J. Makarczyk (raportor) și U. Lohmus, judecători,

avocat general: doamna J. Kokott,

grefieri: domnul B. Fülöp și doamna K. Sztranc-Szawiczek, administratori,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 7 februarie 2006,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru T-Mobile Austria GmbH, de F. Heidinger și W. Punz, Rechtsanwälte;
- pentru 3G Mobile Telecommunications GmbH și mobilkom austria AG, de P. Huber, Rechtsanwalt;
- pentru master-talk Austria Telekom Service GmbH & Co. KG, ONE GmbH și Hutchison 3G Austria GmbH, de E. Lichtenberger și K. Retter, Rechtsanwälte;
- pentru tele.ring Telekom Service GmbH, de T. Kustor și B. Polster, Rechtsanwälte, precum și de domnul C. Staringer, profesor universitar;
- pentru Republik Österreich, de domnul U. Weiler, în calitate de agent;
- pentru guvernul austriac, de domnii H. Dossi, J. Bauer și C. Knecht, în calitate de agenți;
- pentru guvernul danez, de domnul J. Molde, în calitate de agent, asistat de K. Hagel Sørensen, avocat;
- pentru guvernul german, de domnii M. Lumma și C. D. Quassowski, precum și de doamna C. Schulze-Bahr, în calitate de agenți, asistați de K. Stopp și B. Burgmaier, Rechtsanwälte;
- pentru guvernul spaniol, de domnul J. Rodríguez Cárcamo, în calitate de agent;
- pentru Irlanda, de domnii A. Aston și G. Clohessy, SC;
- pentru guvernul italian, de domnul I. M. Braguglia, în calitate de agent, asistat de domnul P. Gentili, avvocato dello Stato;
- pentru guvernul olandez, de doamna H. Sevenster și de domnul M. de Grave, în calitate de agenți,
- pentru guvernul polonez, de domnul J. Pietras, în calitate de agent;
- pentru guvernul Regatului Unit, de domnul M. Bethell și de doamna R. Caudwell, în calitate de agenți, asistați de domnii K. Parker și C. Vajda, QC, precum și de domnul G. Peretz, barrister;
- pentru Comisia Comunităților Europene, de domnii K. Gross, R. Lyal, M. Shotter și D. Triantafyllou, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 7 septembrie 2006,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare se referă la interpretarea Celei de a șasea directive 77/388/CEE a Consiliului din 17 mai 1977 privind armonizarea legislațiilor statelor membre referitoare la impozitele pe cifra de afaceri – sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată: baza unitară de evaluare (JO L 145, p. 1, denumită în continuare „A șasea directivă”) și în special a articolului 4 din aceasta.

2 Această cerere a fost formulată în cadrul litigiilor din acțiunile principale conexe între, pe

de o parte, T-Mobile Austria GmbH, 3G Mobile Telecommunications GmbH, mobilkom austria AG, fost mobilkom austria AG & Co. KG, master-talk Austria Telekom Service GmbH & Co. KG, ONE GmbH, Hutchison 3G Austria GmbH, tele.ring Telekom Service GmbH și TRA 3G Mobilfunk GmbH, care a succedat în drepturi tele.ring Telekom Service GmbH și, pe de altă parte, Republik Österreich și următorii săi obțin de la aceasta din urmă, în scopul deducerii taxei pe valoarea adăugată (denumită în continuare „TVA”) aferente intrărilor, emiterea facturilor pentru redevenșele plătite cu ocazia acordării unor drepturi de utilizare a frecvențelor spectrului electromagnetic reclamantelor în scopul de a furniza publicului servicii de telecomunicații mobile (denumite în continuare „drepturile de utilizare în cauză în acțiunea principală”).

Cadrul juridic

Dispozițiile referitoare la TVA

Reglementarea comunitară

3 Conform articolului 2 punctul 1 din Așasea directivă, TVA-ul se aplică livrărilor de bunuri și prestărilor de servicii efectuate cu titlu oneros pe teritoriul țării de către o persoană impozabilă care acționează ca atare.

4 Articolul 4 din această directivă prevede:

„(1) «Persoană impozabilă» înseamnă orice persoană care, în mod independent, desfășoară în orice loc orice activitate economică menționată la alineatul (2), indiferent de scopul sau rezultatele activității respective.

(2) Activitățile economice menționate la alineatul (1) cuprind toate activitățile producătorilor, comercianților sau persoanelor care prestează servicii, inclusiv activitățile miniere și activitățile agricole și activitățile prestate în cadrul profesiunilor liberale. Exploatarea bunurilor corporale sau necorporale în scopul obținerii de venituri cu caracter de continuitate este de asemenea considerată activitate economică.

[...]

(5) Statele, autoritățile regionale și locale și alte organisme de drept public nu sunt considerate persoane impozabile pentru activitățile sau operațiunile în care se angajează ca autorități publice, chiar și atunci când colectează taxe, redevenșe, contribuții sau plăți în legătură cu activitățile sau operațiunile respective.

Cu toate acestea, atunci când se angajează în asemenea activități sau operațiuni, ele sunt considerate persoane impozabile pentru activitățile sau operațiunile respective în măsura în care calitatea lor de persoane neimpozabile determină denaturări semnificative ale concurenței.

În orice caz, aceste organisme sunt considerate persoane impozabile în ceea ce privește activitățile cuprinse în anexa D, cu condiția ca aceste activități să nu fie efectuate la o scară neglijabilă.

[...]” [traducere neoficială]

5 Articolul 17 din directiva menționată prevede următoarele:

„(1) Dreptul de deducere ia naștere în momentul în care taxa deductibilă devine exigibilă.

(2) În măsura în care bunurile și serviciile sunt utilizate în scopul operațiunilor taxabile ale unei

persoane impozabile, persoana impozabil? are dreptul de a deduce din valoarea TVA, pe care are obliga?ia de a o pl?ti:

(a) taxa pe valoarea ad?ugat? datorat? sau achitat? în statul membru în cauz? pentru bunurile care îi sunt sau care urmeaz? a?i fi livrate sau pentru serviciile care îi sunt sau urmeaz? a?i fi prestate de o alt? persoan? impozabil?;

[...]” [traducere neoficial?]

6 Punctul 1 din anexa D la A ?asea directiv? se refer? la telecomunica?ii.

Reglementarea na?ional?

7 Potrivit articolului 1 alineatul 1 punctul 1 din Legea privind impozitul pe cifra de afaceri din 1994 (Umsatzsteuergesetz 1994, BGBl. 663/1994, denumit? în continuare „UStG 1994”), sunt supuse la plata TVA livr?rile ?i alte presta?ii efectuate cu titlu oneros pe teritoriul ??rii de c?tre un întreprinz?tor în cadrul activit??ii sale. Aceea?i dispozi?ie precizeaz? c? p?streaz? caracterul impozabil ?i opera?iunea efectuat? în temeiul unui act legislativ sau administrativ ori considerat? efectuat? în temeiul unei dispozi?ii legale.

8 Conform articolului 2 alineatul 1 din UStG 1994, este considerat? întreprinz?tor orice persoan? care exercit? în mod independent o activitate comercial? sau profesional?, cu alte cuvinte orice activitate permanent? efectuat? în scopul de a ob?ine venituri. Potrivit alineatului 3 al articolului men?ionat, organismele de drept public nu exercit?, în principiu, o activitate comercial? sau profesional? decât în cadrul unit??ilor lor comerciale.

9 Articolul 11 alineatul 1 prima ?i a doua teză din UStG 1994 prevede c?, dac? întreprinz?torul efectueaz? opera?iuni în sensul articolului 1 alineatul 1 punctul 1 din UStG 1994, acesta este autorizat s? emit? facturi. În plus, dac? acesta din urm? efectueaz? opera?iuni destinate unui alt întreprinz?tor pentru nevoile întreprinderii sale sau destinate unei persoane juridice, în m?sură în care nu este vorba de un întreprinz?tor, acesta este obligat s? emit? facturi.

10 În temeiul articolului 11 alineatul 1 punctul 6 din UStG 1994, aceste facturi trebuie s? men?ioneze cuantumul TVA aferent opera?iunii efectuate.

11 Reiese de la articolul 2 alineatul 1 din Legea privind impozitul pe profit (Körperschaftsteuergesetz, BGBl. 401/1988, denumit? în continuare „KStG”) c? prin unitate comercial? a unui organism de drept public se în?elege orice organ care este autonom din punct de vedere economic ?i care exercit? în mod exclusiv sau în mod principal o activitate economic? permanent? cu caracter privat, în afara sectorului agriculturii sau al silviculturii, în scopul de a ob?ine venituri sau, în absen?a particip?rii la schimburile economice generale, de a ob?ine alte avantaje economice.

12 Articolul 2 alineatul 5 din KStG prevede totu?i c? nu reprezint? o activitate economic? cu caracter privat în sensul alineatului 1 al articolului men?ionat activitatea care ?ine în principal de exerci?iul autorit??ii publice.

Dispozi?iile privind atribuirea drepturilor de utilizare în cauz? în ac?iunea principal?

Reglementarea comunitar?

13 Directiva 97/13/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 10 aprilie 1997 privind un cadru comun pentru autorizațiile generale și pentru licențele individuale în domeniul serviciilor de telecomunicații (JO L 117, p. 15) a fost în vigoare până la 25 iulie 2003.

14 Articolul 2 alineatul (1) din această directivă prevede următoarele:

„În sensul prezentei directive, următorii termeni se definesc astfel:

[...]

(d) «cerințe esențiale»: motive de interes general și de natură neeconomică ce pot determina un stat membru să impună condiții privind stabilirea și/sau exploatarea unor rețele de telecomunicații sau furnizarea de servicii de telecomunicații. Aceste motive sunt siguranța în funcționare a rețelei, menținerea integrității acesteia și, dacă se dovedesc justificate, interoperabilitatea serviciilor, protecția datelor, aspecte legate de mediu și obiective de urbanism și amenajarea teritoriului, precum și utilizarea rațională a spectrului de frecvențe și prevenirea oricărei interferențe prejudiciabile între sistemele de telecomunicații radio și alte sisteme tehnice spațiale sau terestre. [...]» [traducere neoficială]

15 Conform articolului 3 alineatul (3) teza a doua din directiva menționată:

„Statele membre nu pot elibera licențe individuale decât dacă beneficiarul obține accesul la resurse limitate, fizice sau de altă natură, ori este supus unor obligații speciale ori beneficiază de drepturi speciale, conform prevederilor anexei III.» [traducere neoficială]

16 Articolul 4 alineatul (1) din Directiva 97/13 stabilește condițiile care însoțesc autorizațiile generale după cum urmează:

„Atunci când statele membre supun furnizarea serviciilor de telecomunicații unor autorizații generale, condițiile care, în cazuri justificate, pot însoți aceste autorizații sunt prevăzute la punctele 2 și 3 din anexă. Aceste autorizații generale determină aplicarea regimului cel mai puțin constrângător posibil compatibil cu respectarea cerințelor esențiale și cu alte cerințe de interes public care sunt aplicabile, prevăzute la punctele 2 și 3 din anexă.» [traducere neoficială]

17 Secțiunea III a acestei directive, care cuprinde articolele 7-11, reglementează licențele individuale, atunci când situația justifică atribuirea unor astfel de licențe. Articolul 8 alineatul (1) primul paragraf din directiva menționată prevede: „condițiile care se adaugă celor stabilite pentru autorizațiile generale și care pot, în cazuri justificate, să însoțească licențele individuale sunt prevăzute la punctele 2 și 4 din anexă”. [traducere neoficială] Conform punctelor 2.1 și 4.2 din anexa menționată, este vorba în special despre condiții prin care se urmărește să se asigure respectarea cerințelor esențiale pertinente, precum și despre condițiile speciale legate de utilizarea și de gestionarea eficientă a frecvențelor radio.

18 În temeiul articolului 10 alineatul (1) din Directiva 97/13, statele membre pot limita numărul de licențe individuale în măsura necesară garantării unei utilizări eficiente a spectrului de frecvențe radio. Conform alineatului (2) prima linie al articolului menționat, acestea trebuie, în acest sens, să țină seama în mod corespunzător de necesitatea de a crește la maximum avantajele pentru utilizator și de a înlesni dezvoltarea concurenței. Alineatul (3) primul paragraf al aceluiași articol obligă statele membre să atribuie aceste licențe individuale pe baza unor criterii de selecție obiective, nediscriminatorii, transparente, echilibrate și detaliate.

19 De la articolul 11 alineatul (1) din directiva menționată rezultă că atribuirea licențelor se poate face cu perceperea unor taxe care au „ca unic scop acoperirea cheltuielilor administrative

aferente eliberării, gestiunii, controlului și instituirii licențelor individuale aplicabile”. [traducere neoficială] În plus, alineatul (2) al articolului menționat prevede:

„Fără a aduce atingere prevederilor alineatului (1), în situația unor resurse limitate, statele membre pot autoriza autoritățile de reglementare să impună redevențe pentru a ține seama de necesitatea de a asigura o utilizare optimă a acestei resurse. Aceste redevențe sunt nediscriminatorii și în special seama de necesitatea de a promova dezvoltarea unor servicii inovatoare și a concurenței.” [traducere neoficială]

20 Directiva 97/13 a fost abrogată și înlocuită, începând cu data de 25 iulie 2003, prin Directiva 2002/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind un cadru de reglementare comun pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice (directivă-cadru) (JO L 108, p. 33, Ediție specială, 13/vol. 35, p. 195).

21 Articolul 9 din această din urmă directivă prevede următoarele:

„[...]”

(3) Statele membre pot prevedea posibilitatea ca întreprinderile să transfere drepturile de utilizare a frecvențelor radio altor întreprinderi.

(4) Statele membre se asigură că intenția unei întreprinderi de a-și transfera drepturile de utilizare a frecvențelor radio este comunicată autorităților naționale de reglementare responsabile cu alocarea frecvențelor, că orice transfer se efectuează în conformitate cu procedurile prevăzute de autoritatea națională de reglementare și că acesta este făcut public. Autoritățile naționale de reglementare se asigură că astfel de transferuri nu denaturează concurența. În cazul în care utilizarea frecvenței radio a fost armonizată prin aplicarea Deciziei 676/2002/CE [a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind un cadru regulamentar pentru politica în materie de spectru radioelectric în Comunitatea Europeană (Decizia privind spectrul radio) (JO L 108, p. 1)] sau a altor măsuri comunitare, astfel de transferuri nu generează nicio schimbare în utilizarea frecvenței radio respective.”

Reglementarea națională

22 În aplicarea articolului 14 din Legea telecomunicațiilor (Telekommunikationsgesetz, BGBl. I, 100/1997, denumită în continuare „TKG”), în versiunea în vigoare la data faptelor din acțiunea principală, pentru exploatarea serviciului de telefonie vocală mobilă și a altor servicii publice de telecomunicații mobile prin intermediul unei rețele de telecomunicații mobile exploatare în regie proprie este necesară acordarea unei concesiuni.

23 Conform articolului 15 alineatul 2 punctul 3 din TKG, în privința concesiunilor asupra exploatarei serviciilor publice de telecomunicații mobile, o astfel de concesiune este acordată atunci când frecvențele au fost alocate solicitantului sau îi pot fi alocate concomitent cu atribuirea concesiunii menționate.

24 Potrivit articolului 21 alineatul 1 din TKG, în scopul garantării exploatarei eficiente a frecvențelor alocate, titularii unei concesiuni de telecomunicații mobile trebuie să achite, printr-o singură plată sau prin plăți anuale, o redevență de utilizare a frecvențelor în plus față de taxa de utilizare a frecvențelor.

25 Articolul 49 alineatul 4 din TKG coroborat cu articolul 111 din aceeași lege prevede că alocarea de frecvențe destinate furnizării de servicii publice de comunicații mobile și a altor servicii publice de telecomunicații este de competența Telekom-Control-Kommission (Comisia

de Control a Telecomunica?iilor, denumit? în continuare „TCK”).

26 Procedura de alocare este reglementat? prin articolul 49a alineatul 1 din TKG care prevede:

„Autoritatea de reglementare trebuie s? aloce frecven?ele care i?au fost conferite solicitantului care îndepline?te condi?iile generale prev?zute la articolul 15 alineatul 2 punctele 1 ?i 2 ?i care garanteaz? utilizarea cea mai eficient? a frecven?elor, ceea ce se determin? prin cuantumul redeven?ei oferite în schimbul dreptului de utilizare a frecven?elor.”

27 Conform articolelor 108 ?i 109 din TKG, TCK este constituit? sub forma unei societ??i, Telekom?Control GmbH, al c?rei asociat unic este statul austriac.

Ac?iunea principal? ?i întreb?rile preliminare

28 La 3 mai 1999, TCK a atribuit, prin licita?ie public?, drepturile de utilizare în cauz? în ac?iunea principal? referitoare la frecven?ele denumite „GSM” (norma DCS?1800) c?tre tele.ring Telekom Service GmbH în schimbul pl??ii unei redeven?e în valoare de 98 108 326 de euro ?i, la 7 februarie 2000, drepturile referitoare la frecven?ele pentru sistemul de radiocomunica?ii europene TETRA c?tre master?talk Austria Telekom Service GmbH & Co. KG pentru suma de 4 832 743,47 euro.

29 La 20 noiembrie 2000, TCK a atribuit drepturile de utilizare în cauz? în ac?iunea principal? referitoare la frecven?ele aferente sistemelor de telefonie mobil? numite „UMTS” (norma IMT?2000). Procedura, care s?a desf??urat de asemenea sub form? de licita?ie, s?a finalizat prin atribuirea drepturilor men?ionate c?tre T?Mobile Austria GmbH, 3G Mobile Telecommunications GmbH, mobilkom austria AG & Co. KG, Hutchison 3G Austria GmbH, ONE GmbH ?i TRA 3G Mobilfunk GmbH pentru o sum? total? a redeven?elor de 831 595 241,10 euro.

30 Prin ac?iunea lor, reclamantele din ac?iunea principal? urm?resc s? ob?in?, din partea Republik Österreich, emiterea facturilor privind atribuirea drepturilor de utilizare în cauz? în ac?iunea principal? în m?sura în care aceste facturi sunt necesare în scopul deducerii TVA?ului aferent intr?rilor în aplicarea legisla?iei na?ionale care a transpus articolul 17 din A ?asea directiv?.

31 În aceste condi?ii, Landesgericht für Zivilrechtssachen Wien a hot?rât s? suspende judecarea cauzei ?i s? adreseze Cur?ii urm?toarele întreb?ri preliminare:

„1) Dispozi?iile coroborate ale articolului 4 alineatul (5) al treilea paragraf ?i ale anexei D punctul 1 din A ?asea directiv? [...] trebuie interpretate în sensul c? atribuirea de c?tre un stat membru de drepturi de utilizare a frecven?elor pentru sistemele de telefonie mobil? conform normelor UMTS/IMT?2000, GSM/DCS?1800 ?i TETRA (denumite în continuare «drepturi de utilizare a unor frecven?e pentru sistemele de telefonie mobil?») în schimbul unei redeven?e de utilizare a frecven?elor este o opera?iune care ?ine de sectorul telecomunica?iilor?

2) Articolul 4 alineatul (5) al treilea paragraf din A ?asea directiv? trebuie interpretat în sensul c? un stat membru, al c?rui drept nu prevede criteriul, men?ionat în cadrul [aceleia?i dispozi?ii], al caracterului «[non] neglijabil» al unei activit??i (regula de minimum) drept condi?ie pentru calitatea de persoan? impozabil?, trebuie, în orice caz, s? fie considerat persoan? impozabil? pentru ansamblul activit??ilor din sectorul telecomunica?iilor, indiferent dac? volumul acestor activit??i este sau nu este neglijabil?

3) Articolul 4 alineatul (5) al treilea paragraf din A ?asea directiv? trebuie interpretat în sensul c? atribuirea drepturilor de utilizare a frecven?elor pentru sistemele de telefonie mobil? de c?tre un

stat membru în schimbul [unor redevențe de utilizare în valoare total?] de 831 595 241,10 euro (UMTS/IMT2000), de 98 108 326 de euro (GSM/DCS1800) și, respectiv, de 4 832 743,47 euro (TETRA) trebuie considerat drept o operațiune non neglijabilă, astfel încât statul membru are calitatea de persoană impozabilă pentru această operațiune?

4) Articolul 4 alineatul (5) al doilea paragraf din A șasea directivă trebuie interpretat în sensul că faptul că un stat membru, cu ocazia atribuirii de drepturi de utilizare a frecvențelor pentru sistemele de telefonie mobilă în schimbul [unor redevențe de utilizare în valoare total?] de 831 595 241,10 euro (UMTS/IMT2000), de 98 108 326 de euro (GSM/DCS1800) și, respectiv, de 4 832 743,47 euro (TETRA) nu supune aceste redevențe impozitului pe cifra de afaceri, în timp ce ofertanții particulari ai unor astfel de frecvențe trebuie să supună această activitate [acestui] impozit [...], ar conduce la denaturări semnificative ale concurenței?

5) Articolul 4 alineatul (5) primul paragraf din A șasea directivă trebuie interpretat în sensul că o operațiune a unui stat membru, care atribuie unor operatori de telefonie mobilă drepturi de utilizare a frecvențelor pentru sistemele de telefonie mobilă în așa fel încât acesta stabilește, în primul rând, o ofertă maximă pentru remunerarea dreptului de utilizare a frecvențelor, frecvențele fiind apoi atribuite celui care oferă cel mai mult, nu este realizată [de către stat] în calitate de autoritate publică și prin urmare [statul menționat] este considerat persoană impozabilă pentru această activitate, indiferent de calificarea juridică a actului de atribuire din punctul de vedere al dreptului intern al statului [respectiv]?

6) Articolul 4 alineatul (2) din A șasea directivă trebuie interpretat în sensul că atribuirea de către un stat membru de drepturi de utilizare a frecvențelor pentru sistemele de telefonie mobilă, astfel cum este descris în cadrul celei de a cincea întrebări, trebuie considerat ca activitate economică, astfel încât statul membru este considerat persoană impozabilă pentru această activitate?

7) A șasea directivă trebuie interpretată în sensul că redevențele pentru atribuirea drepturilor de utilizare a frecvențelor pentru sistemele de telefonie mobilă constituie sume brute (care includ deja TVA) sau sume nete (la care se poate încadra TVA)?

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la a șasea întrebare

32 Prin această întrebare, care trebuie examinat în primul rând, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă atribuirea prin scoaterea la licitație de către un stat membru a unor drepturi precum drepturile de utilizare în cauză în acțiunea principală constituie o „activitate economică” în sensul articolului 4 alineatul (2) din A șasea directivă.

33 Conform articolului 4 alineatul (1) din A șasea directivă, persoană impozabilă înseamnă orice persoană care, în mod independent, desfășoară în orice loc orice activitate economică menționată la alineatul (2) al aceluiași articol, indiferent de scopul sau de rezultatele activității respective. Această noțiune „activitate economică” este definită la alineatul (2) menționat ca incluzând toate activitățile producătorilor, comercianților sau persoanelor care prestează servicii și în special operațiunile care presupun exploatarea bunurilor corporale și necorporale în scopul obținerii unui venit cu caracter de continuitate.

34 În această privință, trebuie precizat că, dacă articolul 4 din A șasea directivă stabilește un câmp de aplicare foarte larg pentru TVA, această prevedere vizează numai activitățile cu caracter economic (a se vedea în acest sens Hotărârea din 11 iulie 1996, Régie dauphinoise, C-306/94, Rec., p. I-3695, punctul 15, Hotărârea din 29 aprilie 2004, EDM, C-77/01, Rec., p. I-4295, punctul

47, și Hotărârea din 26 mai 2005, Kretztechnik, C-465/03, Rec., p. I-4357, punctul 18).

35 De asemenea, rezultă dintr-o jurisprudență constantă că analiza definițiilor noțiunilor de persoană impozabilă și de activități economice scoate în evidență întinderea domeniului de aplicare al noțiunii de activități economice, precum și caracterul obiectiv al acestei noțiuni, în sensul că activitatea este considerată ca atare, independent de scopurile sau de rezultatele sale (a se vedea în special, Hotărârea din 21 februarie 2006, University of Huddersfield, C-223/03, Rec., p. I-1751, punctul 47 și jurisprudența citată).

36 Din decizia de trimitere reiese că, în cauza din acțiunea principală, activitatea exercitată de TCK a constat în atribuirea prin scoatere la licitație a unor drepturi de utilizare referitoare la anumite frecvențe ale spectrului electromagnetic unor operatori economici pentru o durată determinată. La finalul procedurii de atribuire, acestor operatori le-a fost eliberată autorizația de a exploata drepturile astfel dobândite pentru a instala echipamente de telecomunicații care operează în anumite segmente ale respectivului spectru electromagnetic.

37 Prin urmare, este vorba de a determina dacă eliberarea unei astfel de autorizații trebuie privită, prin natura sa, ca „exploatarea unui bun” în sensul articolului 4 alineatul (2) din Așeza directivă.

38 De la început, trebuie precizat că, în cadrul acestei dispoziții, conceptul „exploatare” se referă, conform cerințelor principiului neutralității sistemului comun de TVA, la toate operațiunile, oricare ar fi forma juridică a acestora, care urmăresc să obțină venituri cu caracter de continuitate din bunul respectiv (a se vedea în acest sens Hotărârea din 4 decembrie 1990, Van Tiem, C-186/89, Rec., p. I-4363, punctul 18, EDM, citată anterior, punctul 48, și Hotărârea din 21 octombrie 2004, BBL, C-8/03, Rec., p. I-10157, punctul 36).

39 În această privință, trebuie arătat că activitatea în cauză în acțiunea principală constă în eliberarea unor autorizații care permit operatorilor economici beneficiari să exploateze drepturile de utilizare care rezultă din acestea prin oferirea către public a serviciilor lor pe piața telecomunicațiilor în schimbul unei remunerații.

40 Or, o astfel de activitate constituie mijlocul de punere în practică a condițiilor cerute de dreptul comunitar, vizând în special asigurarea unei utilizări raționale a spectrului de frecvențe și prevenirea oricărei interferențe prejudiciabile între sistemele de telecomunicații radio și alte sisteme tehnice spațiale sau terestre, precum și o gestionare eficientă a radiofrecvențelor, astfel cum reiese din coroborarea articolului 2 alineatul (1) litera (d), a articolului 4 alineatul (1) și a articolului 8 alineatul (1) din Directiva 97/13.

41 În plus, trebuie subliniat că, atât în temeiul Directivei 97/13, cât și al TKG, eliberarea unor astfel de autorizații este de competență exclusivă a statului membru respectiv.

42 Astfel, o activitate precum cea în cauză în acțiunea principală este considerată o condiție necesară și prealabilă accesului operatorilor economici precum reclamantele din acțiunea principală pe piața telecomunicațiilor mobile. Aceasta nu ar putea constitui o participare a autorității naționale competente pe piața menționată. Într-adevăr, numai acești operatori, titulari ai drepturilor acordate, operează pe piața respectivă prin exploatarea bunului în discuție în scopul obținerii unui venit cu caracter de continuitate.

43 În aceste condiții, exercitarea unei activități precum cea în cauză în acțiunea principală este, prin natura sa, inaccesibilă operatorilor economici. În această privință, trebuie precizat că nu are importanță faptul că operatorii menționați au de acum înainte posibilitatea de a transfera drepturile lor de utilizare a radiofrecvențelor. Într-adevăr, un astfel de transfer, pe lângă faptul că

rămâne supus controlului autorității naționale de reglementare responsabile cu alocarea frecvențelor conform articolului 9 alineatul (4) din Directiva 2002/21, nu se poate asemăna cu eliberarea unei autorizații de către autoritățile publice.

44 Prin urmare, acordând o astfel de autorizație, autoritatea națională competentă nu participă la exploatarea unui bun, constând în drepturile de utilizare a spectrului de radiofrecvențe în scopul obținerii unui venit cu caracter de continuitate. Prin această procedură de atribuire, această autoritate exercită exclusiv o activitate de control și de reglementare a utilizării spectrului electromagnetic care îi este în mod expres rezervată.

45 Pe de altă parte, faptul că atribuirea unor drepturi de utilizare precum cele în cauză în acțiunea principală se face cu plata unei redevențe nu este de natură să modifice încadrarea juridică a acestei activități (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 martie 1997, *Diego Cali & Figli*, C-343/95, Rec., p. I-1547, punctul 24 și jurisprudența citată).

46 Prin urmare, această atribuire nu poate să constituie o „activitate economică” în sensul articolului 4 alineatul (2) din Așasea directivă.

47 Această concluzie nu este repusă în discuție de argumentul potrivit căruia, având în vedere articolul 4 alineatul (5) din această directivă, nu ar putea fi exclus ca o activitate de reglementare exercitată de către un organism de drept public să constituie o activitate economică în sensul articolului 4 alineatul (2) din aceeași directivă, astfel încât acest organism ar trebui considerat persoană impozabilă pentru această activitate.

48 Într-adevăr, chiar considerând că o astfel de activitate de reglementare poate fi considerată o activitate economică, nu este mai puțin adevărat că aplicarea articolului 4 alineatul (5) din Așasea directivă presupune constatarea prealabilă a caracterului economic al activității respective. Or, din răspunsul formulat la punctul 46 din prezenta hotărâre rezultă că nu ne regăsim într-o astfel de situație.

49 Având în vedere considerațiile care preced, trebuie să se răspundă la așasea întrebare că articolul 4 alineatul (2) din Așasea directivă trebuie interpretat în sensul că atribuirea de către autoritatea națională de reglementare responsabilă cu alocarea frecvențelor a unor drepturi precum drepturile de utilizare în cauză în acțiunea principală prin scoaterea la licitație nu constituie o activitate economică în sensul acestei dispoziții și, prin urmare, nu intră în domeniul de aplicare al acestei directive.

Cu privire la celelalte întrebări

50 Având în vedere răspunsul dat la așasea întrebare, nu este necesar să se răspundă la celelalte întrebări adresate de instanța de trimitere.

Cu privire la cheltuielile de judecată

51 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară:

Articolul 4 alineatul (2) din Așasea directivă 77/388/CEE a Consiliului din 17 mai 1977 privind armonizarea legislațiilor statelor membre referitoare la impozitele pe cifra de afaceri – sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată: baza unitară de evaluare trebuie interpretat în sensul că atribuirea de către autoritatea națională de reglementare responsabilă cu alocarea frecvențelor, prin scoaterea la licitație, a unor drepturi precum

drepturile de utilizare a frecven?elor spectrului electromagnetic în scopul de a furniza publicului servicii de telecomunica?ii mobile nu constituie o activitate economic? în sensul acestei dispozi?ii ?i, prin urmare, nu intr? în domeniul de aplicare al acestei directive.

Semn?turi

* Limba de procedur?: germana.